

Дастурамал “Дар бораи пардохтҳои ташкилотҳои қарзӣ ба Ҳазинаи суғуртаи амонату пасандозҳои Тоҷикистон”

Дастурамал “Дар бораи пардохтҳои ташкилотҳои қарзӣ ба Ҳазинаи суғуртаи амонату пасандозҳои Тоҷикистон” (минбаъд - Дастурамал) мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи суғуртаи амонату пасандозҳо” (минбаъд - Қонун) бо мақсади ҳимояи ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии пасандоздорон бо роҳи пардохти ҷубронпулии суғурта таҳия гардида, тартиби ҳисоб ва супоридани пардохтҳои ташкилотҳои қарзиро ба Ҳазинаи суғуртаи амонату пасандозҳои Тоҷикистон (минбаъд - Ҳазина) муқаррар менамояд.

1. Муқаррароти умумӣ

1. Ҳар як ташкилоти қарзие, ки иҷозатномаи Бонки миллии Тоҷикистонро барои ҷалби амонату пасандозҳо дорад, узви Ҳазина мебошад. Муқаррароти Дастурамали мазкур ба ташкилоти қарзии узви Ҳазина, ки мувофиқи Қонун уҳдадор аст пардохтҳоро супорад, татбиқ мегардад.

2. Дар Дастурамал мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- **пардохтҳо** – ҳаққи узвият, пардохтҳои тақвимӣ ва иловагӣ, ки ташкилотҳои қарзӣ мутобиқи Қонун ба Ҳазина пардохт менамоянд;

- **пасандозҳои суғурташуда** - маблағи суратҳисобҳои амонату пасандозҳое, ки тибқи Қонун объекти ҳатмии суғурта мебошанд;

- **касри Ҳазина** - маблағи нокифояи Ҳазина, ки барои ҷуброни пули суғуртаи пасандоздорон зарур аст;

- **бонки мутавассит** - бонке, ки барои қабули доройҳо, уҳдадорихо ва ё иҷрои вазифаҳои ташкилоти қарзие, ки таҳти маъмурияти муваққатӣ қарор дорад, таъсис дода шуда, амалиёти ҷудоғонаи бонкиро анҷом медиҳад.

3. Ташкилоти қарзӣ бо роҳи интиқоли маблағ ба суратҳисобҳои дахлдори Ҳазина, ки дар Бонки миллии Тоҷикистон барои ҳамин мақсад кушода шудаанд, пардохтҳоро месупорад.

4. Маблағи пардохтҳое, ки ташкилоти қарзӣ ба Ҳазина месупорад, бебозгашт буда, ба хароҷоти амалиётии он ворид карда мешавад.

2. Ҳаққи узвият

5. Ташкилотӣ қарзӣ дар давоми се рӯзи баъди гирифтани иҷозатномаи Бонки миллии Тоҷикистон ҳаққи узвиятро ба Ҳазина бо пули миллий пардохт мекунад.

6. Андозаи ҳаққи узвият 0,5 фоизи ҳадди ақалли сармояи (фонди) оинномавии ташкилоти қарзиро ташкил медиҳад.

7. Маблағи ҳаққи узвият тариқи зарб задани андозаи ҳадди ақалли сармояи (фонди) оинномавии ташкилоти қарзӣ ба андозаи муқарраршудаи ҳаққи узвият ҳисоб ва муайян карда мешавад.

8. Маълумот оид ба маблағи ҳисобшуда ва пардохтшудаи ҳаққи узвият тибқи замимаи Дастурамали мазкур пур карда шуда, дар давоми ду рӯзи корӣ баъди пардохти ҳаққи узвият ба Ҳазина аз ҷониби ташкилоти қарзӣ бо имзои роҳбар, сармуҳосиб ва бо тасдиқи муҳр дар шакли коғазӣ пешниҳод карда мешавад.

9. Ташкилоти қарзие, ки дар натиҷаи азнавташкилдихӣ, ба истиснои табдилдихӣ таъсис ёфтааст, аз пардохти ҳаққи узвият озод мебошад.

10. Дар ҳолати табдилдихии ташкилоти амонатии қарзии хурд ба бонк, ҳаққи узвият ба андозаи 0,5 фоизи ҳадди ақалли сармояи (фонди) оинномавии барои бонкҳо муқарраршуда пардохт карда мешавад.

11. Бонки мутавассит аз пардохти ҳаққи узвият ба Ҳазина озод мебошад.

3. Пардохтҳои тақвимӣ

12. Ҳисоб ва пардохти пардохтҳои тақвимӣ тибқи Дастурамали мазкур аз ҷониби ташкилоти қарзӣ мустақилона амалӣ карда мешавад.

13. Ташкилоти қарзӣ мутобиқи муқаррароти моддаи 16 Қонун ва тартиби муайянкардаи Дастурамали мазкур, ҳар семоҳа аз рӯйи бақияи миёнаи семоҳаи гузаштаи амонату пасандозҳо, ки дар ташкилоти қарзӣ мавҷуданд ва бояд суғурта шаванд, пардохтҳои тақвимиро ба андозаи муайян бо пули миллий ва асъори хориҷӣ пардохт менамояд.

14. Барои ҳисоб намудани маблағи пардохтҳои тақвимӣ барои давраи ҳисоботӣ заминаи ҳисобкунии он муайян карда мешавад.

15. Бақияи миёнаи ҳаррӯзаи тавозунии пасандозҳои суғурташуда дар семоҳаи ҳисоботӣ заминаи ҳисобкунии пасандозҳои суғурташудаи ташкилоти қарзӣ ба ҳисоб меравад.

16. Ба таркиби заминаи ҳисобкунӣ ҳисобҳои тавозунии зерин дохил карда мешаванд:

- 1) 20202 - Амонатҳои дархостии резидентҳо – пули миллий;
- 2) 20206 - Амонатҳои дархостии резидентҳо – асъори хориҷӣ;
- 3) 20212 - Амонатҳои дархостии ғайррезидентҳо – пули миллий;
- 4) 20214 - Амонатҳои дархостии ғайррезидентҳо – асъори хориҷӣ;

- 5) 20216 - Амонатҳои пасандозии резидентҳо – пули миллий;
- 6) 20218 - Амонатҳои пасандозии резидентҳо – асъори хориҷӣ;
- 7) 20220 - Амонатҳои муҳлатноки резидентҳо – пули миллий;
- 8) 20222 - Амонатҳои муҳлатноки резидентҳо – асъори хориҷӣ;
- 9) 20226 - Амонатҳои пасандозии ғайррезидентҳо – пули миллий;
- 10) 20228 - Амонатҳои пасандозии ғайррезидентҳо – асъори хориҷӣ;
- 11) 20230 - Амонатҳои муҳлатноки ғайррезидентҳо – пули миллий;
- 12) 20232 - Амонатҳои муҳлатноки ғайррезидентҳо – асъори хориҷӣ.

17. Заминаи ҳисобкунӣ барои пардохтҳои тақвимӣ аз рӯи пасандозҳои суғурташуда бо пули миллий ва асъори хориҷӣ алоҳида дар асоси формулаи зерин ҳисоб карда мешавад:

$$P = (X_1 + X_2 + \dots + X_n) / N,$$

ки дар ин ҷо:

P - заминаи ҳисобкунии маблағи пасандозҳои суғурташуда;

X₁-маблағи пасандозҳои суғурташуда дар рӯзи якуми семоҳаи ҳисоботӣ;

X₂-маблағи пасандозҳои суғурташуда дар рӯзи дуюми семоҳаи ҳисоботӣ;

X_n-маблағи пасандозҳои суғурташуда дар рӯзи охири семоҳаи ҳисоботӣ;

N - шумораи рӯзҳо дар семоҳаи ҳисоботӣ.

18. Маблағи пардохтҳои тақвимӣ аз рӯи пасандозҳои суғурташуда бо пули миллий ҳосили зарби маблағи заминавии ҳисобшуда бо пули миллий ва андозаи пардохтҳои тақвимӣ бо пули миллий буда, он аз рӯи формулаи зерин ҳисоб карда мешавад:

$$S(n) = P(n) * R(n)$$

ки дар ин ҷо:

S(n) - маблағи пардохтҳои тақвимӣ бо пули миллий;

P(n) - заминаи ҳисобкунии пардохтҳои тақвимӣ бо пули миллий;

R(n) - андозаи пардохтҳои тақвимӣ бо пули миллий (бо фоиз).

19. Маблағи пардохтҳои тақвимӣ аз рӯи пасандозҳои суғурташуда бо асъори хориҷӣ ҳосили зарби маблағи заминавии ҳисобшуда бо асъори хориҷӣ ва андозаи пардохтҳои тақвимӣ бо асъори хориҷӣ буда, он аз рӯи формулаи зерин ҳисоб карда мешавад:

$$S(v) = P(v) * R(v),$$

ки дар ин ҷо:

S(v) - маблағи пардохтҳои тақвимӣ бо асъори хориҷӣ;

P(v) - заминаи ҳисобкунии пардохтҳои тақвимӣ бо асъори хориҷӣ;

R(v) - андозаи пардохтҳои тақвимӣ бо асъори хориҷӣ (бо фоиз).

20. Барои муайян кардани заминаи ҳисобкунӣ аз рӯи пасандозҳои суғурташуда бо асъори хориҷӣ, бақияи ҳаррӯзаи тавозунии онҳо бо пули милли аз рӯи қурби расмии муқарраркардаи Бонки милли Тоҷикистон дар охири рӯз истифода мешавад.

21. Давраи ҳисобкунӣ барои муайян кардани замина ва пардохти пардохтҳои тақвимии ташкилоти қарзии навтаъсис, аз рӯзи гирифтани тасдиқнома дар бораи узвият дар Ҳазина оғоз меёбад.

22. Ташкилоти қарзие, ки дар он ҳолати суғуртавӣ ба вуқӯъ омадааст, уҳдадор аст то рӯзи бозхонди иҷозатнома пардохтҳои тақвимии ҳисобшударо ба Ҳазина пардохт намояд.

23. Пардохтҳои тақвимӣ аз рӯи пасандозҳои суғурташуда бо пули милли – бо сомонӣ ва аз рӯи пасандозҳои суғурташуда бо асъори хориҷӣ – бо доллари ИМА дар муҳлати муқаррарнамудаи қисми 2 моддаи 16 Қонун тариқи гузаронидани маблағ ба суратҳисобҳои дахлдори Ҳазина пардохт карда мешаванд.

24. Ташкилоти қарзӣ ҳар семоҳа бо тартиби муқарраркардаи санадҳои меъёрии Ҳазина ҳисобот ва маълумотро оид ба маблағи ҳисобкардашудаи пардохтҳои тақвимӣ, ки бояд пардохт карда шавад, дар муҳлати то санаи 15-уми моҳи якуми пас аз семоҳаи ҳисоботӣ анҷомёфта ба Ҳазина пешниҳод менамояд.

4. Пардохтҳои иловагӣ

25. Ҳазина бо мақсади иҷрои ваколатҳои қонунии худ ва пешгирии касри Ҳазина ҳуқуқ дорад барои рафъи касри Ҳазина дар бораи муқаррарнамудани пардохтҳои иловагии яқдафъаинаи ташкилотҳои қарзӣ қарор қабул намояд.

26. Андозаи пардохтҳои иловагӣ ба андозаи дукаратаи пардохтҳои тақвимии аз ҷониби ташкилоти қарзӣ пардохтшаванда баробар аст.

27. Андозаи умумии пардохтҳои иловагӣ набояд аз андозаи умумии пардохтҳои тақвимии аз ҷониби ташкилоти қарзӣ дар соли охир пардохтшуда зиёд бошад.

28. Пардохти пардохтҳои иловагӣ, андоза ва муҳлати пардохти он аз ҷониби Шӯрои нозирони Ҳазина муқаррар карда мешавад.

29. Ташкилоти қарзӣ уҳдадор аст пардохтҳои иловагиро дар муҳлати бо қарори Шӯрои нозирони Ҳазина муқаррарнамуда пардохт намояд.

30. Пардохти пардохтҳои иловагӣ уҳдадорихои ташкилоти қарзиро аз рӯи пардохти пардохтҳои тақвимӣ боз наредорад.

31. Ташкилоти қарзие, ки дар он ҳолати суғуртавӣ ба вуқӯъ омадааст, аз пардохти пардохтҳои иловагӣ озод мебошад.

5. Назорати пардохтҳо

32. Ҳазина назорати пардохтҳоро дар рафти таҳлили ҳисоботи ташкилотҳои қарзӣ ва ҳангоми санҷиши ташкилотҳои қарзӣ, ки аз ҷониби Бонки миллии Тоҷикистон бо иштироки кормандони Ҳазина гузаронида мешавад, амалӣ менамояд. Тартиби санҷиши ташкилотҳои қарзӣ доир ба масъалаҳои марбут ба андоза ва сохтори уҳдадориҳо аз рӯи пардохтҳо тибқи санадҳои меъёрии Ҳазина муқаррар карда мешавад.

33. Ҳазина ҳар семоҳа аз ташкилотҳои қарзии аъзои низоми суғуртаи амонату пасандозҳо ҳисоботро оиди бақияи миёнаи пасандозҳои суғурташуда гирифта, онро ҳамаҷониба таҳлил менамояд. Дар асоси ҳисоботи пешниҳодшуда Ҳазина маблағи пардохтҳои тақвимию дар семоҳаи ҳисоботӣ ба Ҳазина пардохтшуда, ҳолатҳои пурра ё сари вақт пардохт накардани пардохтҳои тақвимӣ, маблағи кам ё барзиёд аз ҷониби ташкилотҳои қарзӣ пардохтшударо муайян менамояд.

34. Дар ҳолати аз ҷониби ташкилоти қарзӣ барзиёд гузаронидани маблағи ҳаққи узвият, пардохтҳои тақвимӣ, пардохтҳои иловагӣ ё ноустуворона, Ҳазина тибқи дархости ташкилоти қарзӣ маблағи зиёдати гузаронидашударо барои ҳисобӣ намудани маблағҳои минбаъдаи пардохтҳои тақвимӣ ё дар сурати мавҷудият барои пардохти қарзи ташкилоти қарзӣ аз рӯи пардохтҳои тақвимӣ (ноустуворона)-и дигар давраҳои ҳисоботӣ истифода мебарад.

35. Дар ҳолати бозхонди иҷозатномаи ташкилоти қарзӣ барои анҷом додани фаъолияти бонкӣ мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи барҳамдиҳии ташкилотҳои қарзӣ” ва анҷом ёфтани уҳдадориҳои ташкилоти қарзӣ аз рӯи пардохти пардохтҳои тақвимӣ, Ҳазина муқоисаи уҳдадориҳои ташкилоти қарзӣ аз рӯи пардохтҳои тақвимию мутобиқи ҳисоботи охири ташкилоти қарзӣ ба Ҳазина амалӣ менамояд.

36. Ҳазина ҳуқуқ дорад аз ташкилотҳои қарзӣ дар шакли хаттӣ маълумотро оиди пардохтҳо ба Ҳазина дархост намояд.

6. Ҷавобгарӣ барои насупоридани пардохтҳо

37. Ташкилоти қарзӣ дар ҳолати пурра ё сари вақт пардохт накардани пардохтҳои тақвимӣ ё иловагӣ уҳдадор аст иловатан барои ҳар як рӯзи таъхир ба андозаи як фоизи маблағи пардохтнашуда ба Ҳазина ноустуворона супорад. Маблағи ноустуворонаи ҳисобшуда набояд аз маблағи пардохтҳои тақвимӣ барои давраи ҳисоботӣ зиёд бошад.

38. Ҳазина дар бораи рӯёнидани пардохтҳои тақвимӣ, пардохтҳои иловагӣ ва ноустуворона ба ташкилоти қарзӣ огоҳинома ирсол менамояд.

39. Ҳангоми аз ҷониби ташкилоти қарзӣ дар муҳлати се рӯз иҷро накардани огоҳинома, Ҳазина ҳуқуқ дорад дар бораи рӯёнидани пардохтпулиҳои дахлдор бо ариза ба суд муроҷиат намояд.

40. Ҳангоми муайян намудани ҳолатҳои пурра ё саривақт пардохт накардани пардохтҳо ва ноустуворона Ҳазина барои андешидани чораҳои фаврии ислоҳӣ ва таъсиррасонӣ нисбати ташкилоти қарзӣ ба Бонки миллии Тоҷикистон дархост ирсол менамояд.

7. Муқаррароти хотимаӣ

41. Ҳангоми ба андозаи ниҳой расидани маблағҳои Ҳазина Шӯрои нозирони Ҳазина метавонад дар бораи кам кардани андозаи пардохтҳои тақвимӣ на зиёда аз нисфи андозае, ки дар моддаи 16 Қонун муқаррар шудааст, қарор қабул кунад.

42. Шӯрои нозирони Ҳазина метавонад бо қарори худ ташкилоти қарзиро, ки тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Бонки миллии Тоҷикистон» таҳти батанзимдарорӣ қарор дорад ё тибқи нақшаи солимгардонии аз ҷониби Бонки миллии Тоҷикистон тасдиқшуда фаъолият дорад аз пардохти пардохтҳои тақвимӣ муваққатан озод намояд.

43. Бо мақсади барқароркунии маблағҳои Ҳазина ва иҷрои уҳдадорихои Ҳазина аз рӯйи қарзҳои ҷалбшуда Шӯрои нозирони Ҳазина метавонад дар бораи муваққатан муқаррар кардани андозаи пардохтҳои тақвимӣ бо пули миллий ва асъори хориҷӣ то 0,5 фоиз қарор қабул кунад.

Замима
ба Дастурамал “Дар бораи
пардохтҳои ташкилотҳои қарзӣ
ба Хазиная суғуртаи амонату
пасандозҳои Тоҷикистон”

**Маълумот оид ба маблағи ҳисобшуда ва пардохтшудаи
ҳаққи узвият**

Номи ташкилоти қарзӣ _____

Сана:

Сана ва рақами иҷозатномаи Бонки миллии Тоҷикистон	Маблағи ҳадди ақалли сармояи оинномавӣ (сомонӣ)	Маблағи ҳисобшудаи ҳаққи узвият (сомонӣ)	Санаи пардохти ҳаққи узвият

Роҳбар

(имзо)

(ному насаб)

Сармуҳосиб

(имзо)

(ному насаб)

Ҷ.М.